

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z wniosku W. Spółki z o.o. w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
z udziałem zainteresowanego M. O.
o wydanie zaświadczenia w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 października 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 czerwca 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 16 czerwca 2015 r. oddalił apelację wnioskodawcy W. Sp. z o.o. w W. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 8 stycznia 2013 r. oddalającego odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z 24 sierpnia 2012 r. dotyczącej zainteresowanego M.O.

Sąd Apelacyjny wyrok ten wydał po ponownym rozpoznaniu sprawy, na skutek wyroku Sądu Najwyższego z 14 października 2014 r. (sygn. akt II UK 32/14) uchylającego wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z 11 września 2013 r. Sąd Najwyższy rozstrzygnięcie oparł na stanowisku, że obrót w kraju wysyłającym nie może być pomijany jako kryterium bez znaczenia, zwłaszcza wtedy, kiedy znacząco odbiega od przyjmowanej w Decyzji nr A2 Komisji Administracyjnej ds.

Koordinacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego z dnia 12 czerwca 2009 r. dotyczącej interpretacji art. 12 rozporządzenia 883/2004 wartości na poziomie 25%. Dalej stwierdził, że jeśli chodzi o miejsce siedziby pracodawcy delegującego i jego administracji, liczbę personelu administracyjnego obecnego w państwie członkowskim wysyłającym, miejsce rekrutacji pracowników delegowanych, miejsce zawierania umów, prawo któremu podlegają umowy zawarte z pracownikami, to kryteria te nie mogą kompensować braku najistotniejszego warunku uznania działalności za znaczną, tj. wielkości obrotu pracodawcy w kraju wysyłającym, który w sposób rzeczywisty oddaje skalę działalności przedsiębiorcy na tym rynku. Ponadto, że podmiot delegujący zatrudnianych pracowników do pracy za granicą, może być co do zasady uznany za pracodawcę zazwyczaj prowadzącego znaczną część działalności, inną niż działalność związana z samym zarządzaniem wewnętrznym, na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę, w rozumieniu przepisów rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 (art. 12 ust. 1) oraz nr 987/2009 (art. 14 ust. 2), jeżeli osiąga w kraju delegowania obrót z prowadzonej działalności na poziomie 25% całego jej obrotu.

Sąd Apelacyjny w (...) wydając wyrok 16 czerwca 2015 r., uwzględnił wykładnię prawa dokonaną przez Sąd Najwyższy w wyroku z 14 października 2014 r. Po dokonaniu szczegółowej analizy stanu faktycznego sprawy stwierdził, że wnioskodawca nie osiągnął w spornym okresie w Polsce minimum 25 % obrotu z całej prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, co uniemożliwiło uznanie, że zainteresowany w okresie wymienionym w zaskarżonej decyzji podlegał ustawodawstwu polskiemu.

Wyrok ten wnioskodawca zaskarżył w całości. Zarzucono naruszenie art. 11 ust. 2 lit. a i art. 12 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z 30 kwietnia 2004 r.), oraz art. 14 ust. 1 i 2 i art. 19 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 roku dotyczącego wykonywania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 284 z 30 października 2009 r.), a także ust. 1 akapit 5 Decyzji nr A2 Komisji

Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego z dnia 12 czerwca 2009 r. dotyczącej wykładni art. 12 rozporządzenia nr 883/2004, poprzez ich błędną wykładnię i zastosowanie. Ponadto, zarzucono naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: (-) art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie dowolnej oceny dowodów w sposób pozbawiony wszechstronności w odniesieniu do okoliczności, czy wnioskodawca prowadził w spornym okresie normalną działalność na terenie Polski; (-) brak ustalenia okoliczności istotnych dla rozpatrzenia sprawy, a również (-) art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazał na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów dotyczących pojęcia „prowadzenia znaczącej części działalności gospodarczej na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę” i wskazania przesłanek koniecznych do spełnienia tego wymogu, a w szczególności odpowiedzi na pytania:

(-) czy wymóg ten zostaje spełniony przez przedsiębiorcę, który osiągnął obroty na terenie kraju macierzystego poniżej 25 % i jednocześnie spełnia pozostałe przesłanki;

(-) czy wymóg osiągnięcia obrotów minimum 25 % na terenie kraju macierzystego jest jedynym kryterium warunkującym uzyskanie przez wnioskodawcę statusu „prowadzenia znaczącej części działalności gospodarczej na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę”;

(-) czy procentowy udział obrotów osiąganych w kraju macierzystym należy obliczać porównując obroty (stan zatrudnienia, ilość wykonywanych umów oraz liczebność personelu administracyjnego) kraju delegowanego do obrotów (i odpowiednio stanu zatrudnienia, wykonywanych umów oraz liczebności personelu administracyjnego) osiąganych w pozostałych krajach delegowania łącznie czy w odniesieniu do kraju delegowania;

(-) jakie okoliczności powinna obejmować „pogłębiona analiza” przewidziana przez Praktyczny poradnik, a przede wszystkim czy analiza ta przy porównaniu obrotów osiąganych przez przedsiębiorcę na terenie kraju jego siedziby i kraju

delegowania powinna wziąć pod uwagę różnicę siły nabywczej pieniądza oraz wysokość wynagrodzeń występującą między tymi krajami;

(-) czy ocena pozostałych poza obrotem przesłanek, do których prawo europejskie uzależnia możliwość uznania działalności prowadzonej na terenie danego kraju za znaczącą wchodzi w zakres wyżej wspomnianej „pogłębionej analizy” oraz;

(-) czy Sąd rozpatrując sprawę wymagającą ustalenia prowadzenia znaczącej działalności na terenie Polski, w sytuacji, jeżeli obrót na terenie kraju nie przekracza 25 % może zaniechać oceny pozostałych poza obrotem przesłanek, od których prawo europejskie uzależnia możliwość uznania działalności za znaczącą oraz dokonania dalej idącej „pogłębionej analizy” sytuacji tegoż przedsiębiorcy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości prawne lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Jeżeli okoliczności te nie zachodzą, Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c., uprawniony jest do wydania postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżący wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej opiera na przesłance potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreślono, że istnienie potrzeby dokonania wykładni przepisów prawnych wymaga wykazania przez skarżącego, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie oraz przedstawienia na czym polegają związane z nimi wątpliwości lub też opisanie rozbieżności występujących na tym tle w orzecznictwie (por. przykładowo postanowienie SN z 23 kwietnia 2015 r., I CSK 691/14, LEX nr 1678062). Nie istnieje potrzeba wykładni

przepisów prawa (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie SN z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522). Odnośnie tej przesłanki przesądu, przedmiotem zainteresowania jest sam przepis prawa (konkretny przepis) ze względu na poważne wątpliwości w jego wykładni, a nie jego zastosowanie w indywidualnej sprawie (por. postanowienie SN z 30 października 2013 r., II PK 146/13, LEX nr 1430908). Potrzeba wykładni przepisów prawnych jako przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może natomiast być rozumiana jako dążenie do zastąpienia klauzul generalnych przez opis sytuacji wyczerpujących te klauzule (por. postanowienie SN z 19 maja 2011 r., I CSK 700/10, LEX nr 1294148).

Skarżący potrzebę wykładni przepisów prawa wiąże z potrzebą wykładni pojęcia „prowadzenie znaczącej części działalności gospodarczej na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę” i wskazania przesłanek koniecznych do spełnienia tego wymogu. Pojęcie to zostało użyte w art. 14 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Tekst mający znaczenie dla EOG i dla Szwajcarii) - Dz. Urz. UE L 284 z 2009 r., s.1, w celu wyjaśnienia sformułowania „który normalnie tam prowadzi swą działalność” użytego w art. 12 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Tekst mający znaczenie dla EOG i dla Szwajcarii) - Dz. Urz. UE L 166 z 2004 r., s. 1, Polskie wydanie specjalne rozdz. 5, t. 5, s. 72). Art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 987/2009 stanowi, że sformułowanie "który normalnie tam prowadzi swą działalność" odnosi się do pracodawcy zazwyczaj prowadzącego znaczną część działalności, innej niż działalność związana z samym zarządzeniem wewnętrznym, na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę, z uwzględnieniem wszystkich kryteriów charakteryzujących działalność prowadzoną przez dane przedsiębiorstwo; a odnośne kryteria muszą zostać dopasowane do

specyficznych cech każdego pracodawcy i do rzeczywistego charakteru prowadzonej działalności. Wątpliwości związane z wykładnią tego przepisu zostały kompleksowo wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego w wyroku podjętym w składzie 7 sędziów Sądu Najwyższego z 18 listopada 2015 r., II UK 100/14, OSNP 2016/7/88, który zapadł przed wydaniem zaskarżonego wyroku oraz wniesieniem skargi kasacyjnej przez wnioskodawcę. W wyroku z 18 listopada 2015 r. Sąd Najwyższy stwierdził, że w celu ustalenia, że przedsiębiorstwo prowadzi normalną działalność w rozumieniu art. 12 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004, czy też znaczną część działalności innej niż zarządzanie wewnętrznym w rozumieniu art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 987/09, należy uwzględniać wszystkie kryteria charakteryzujące jego działalność oraz charakter przedsiębiorstwa delegującego. Wykładnię prawa przyjętą w tym wyroku Sąd Najwyższy podzielił w kolejnych orzeczeniach (por. wyroki SN z 5 października 2016 r., w sprawach II UK 191/15 oraz II UK 229/15, niepubl.). W związku z powyższym, na tle pojęcia „który normalnie prowadzi tam swą działalność” odpowiednio określającego go sformułowania „pracodawcy zazwyczaj prowadzącego znaczną część działalności, innej niż działalność związana z samym zarządzeniem wewnętrznym, na terytorium państwa członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę” obecnie nie występują wątpliwości czy rozbieżności w wykładni przepisów prawa, sygnalizowane we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. Jednocześnie należy zauważyć ww. przepisy prawa zawierają zwroty nieokreślone, z kolei art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 987/2009 zastrzega, że przy ocenie „prowadzenia znacznej części działalności, innej niż działalność związana z samym zarządzeniem wewnętrznym” należy uwzględnić wszystkie kryteria charakteryzujące działalność prowadzoną przez dane przedsiębiorstwo; a odnośne kryteria muszą zostać dopasowane do specyficznych cech każdego pracodawcy i do rzeczywistego charakteru prowadzonej działalności. Z redakcji ww. przepisów jednoznacznie, zatem wynika, że odpowiedź na pytania skarżącego postawione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej, a dotyczące wskazania przesłanek prowadzenia znacznej części działalności nie jest możliwa w oderwaniu od analizy i oceny okoliczności faktycznych konkretnej sprawy. Tym samym pytania te nie dotyczą wątpliwości związanych z wykładnią przepisów

prawa, ale z ich zastosowaniem w okolicznościach faktycznych ustalonych w tej sprawie.

Uwzględniając powyższe, wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej nie zasługuje na uwzględnienie. W związku z tym, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.